

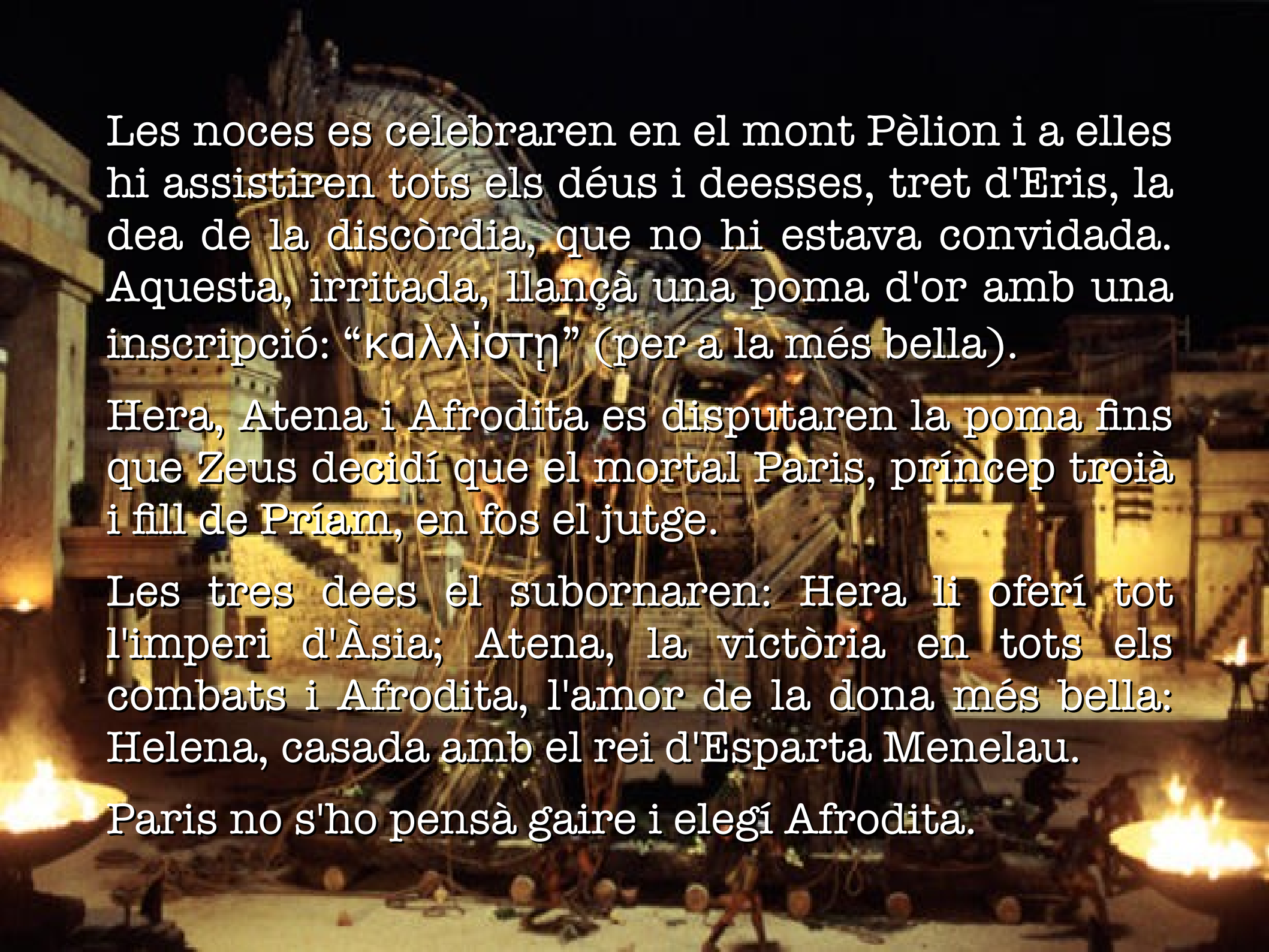
A dramatic scene from the Trojan War, featuring the Trojan Horse at night. The horse is a large, wooden structure with a horse-like head, illuminated by fires and city lights. The background shows the city of Troy with its walls and buildings, also lit by fires. The overall atmosphere is one of destruction and conflict.

EL CICLE TROIÀ O LA GUERRA DE TROIA.

ORÍGENS I CAUSA DE LA GUERRA.

LA POMA D'OR I EL JUDICI DE PARIS.

Un oracle vaticinà als olímpics que la deessa Tetis, filla del déu marí Nereu, donaria a llum un fill superior i més poderós que el seu pare. Per això cap divinitat volia la mà de la nereida i Zeus decidí casar-la amb el mortal Peleu. D'aquesta manera evitava ser destronat i mantenia el seu poder.

Les noces es celebraren en el mont Pèlion i a elles hi assistiren tots els déus i deesses, tret d'Eris, la dea de la discòrdia, que no hi estava convidada. Aquesta, irritada, llançà una poma d'or amb una inscripció: “καλλίστη” (per a la més bella).

Hera, Atena i Afrodita es disputaren la poma fins que Zeus decidí que el mortal Paris, príncep troià i fill de Príam, en fos el jutge.

Les tres dees el subornaren: Hera li oferí tot l'imperi d'Àsia; Atena, la victòria en tots els combats i Afrodita, l'amor de la dona més bella: Helena, casada amb el rei d'Esparta Menelau.

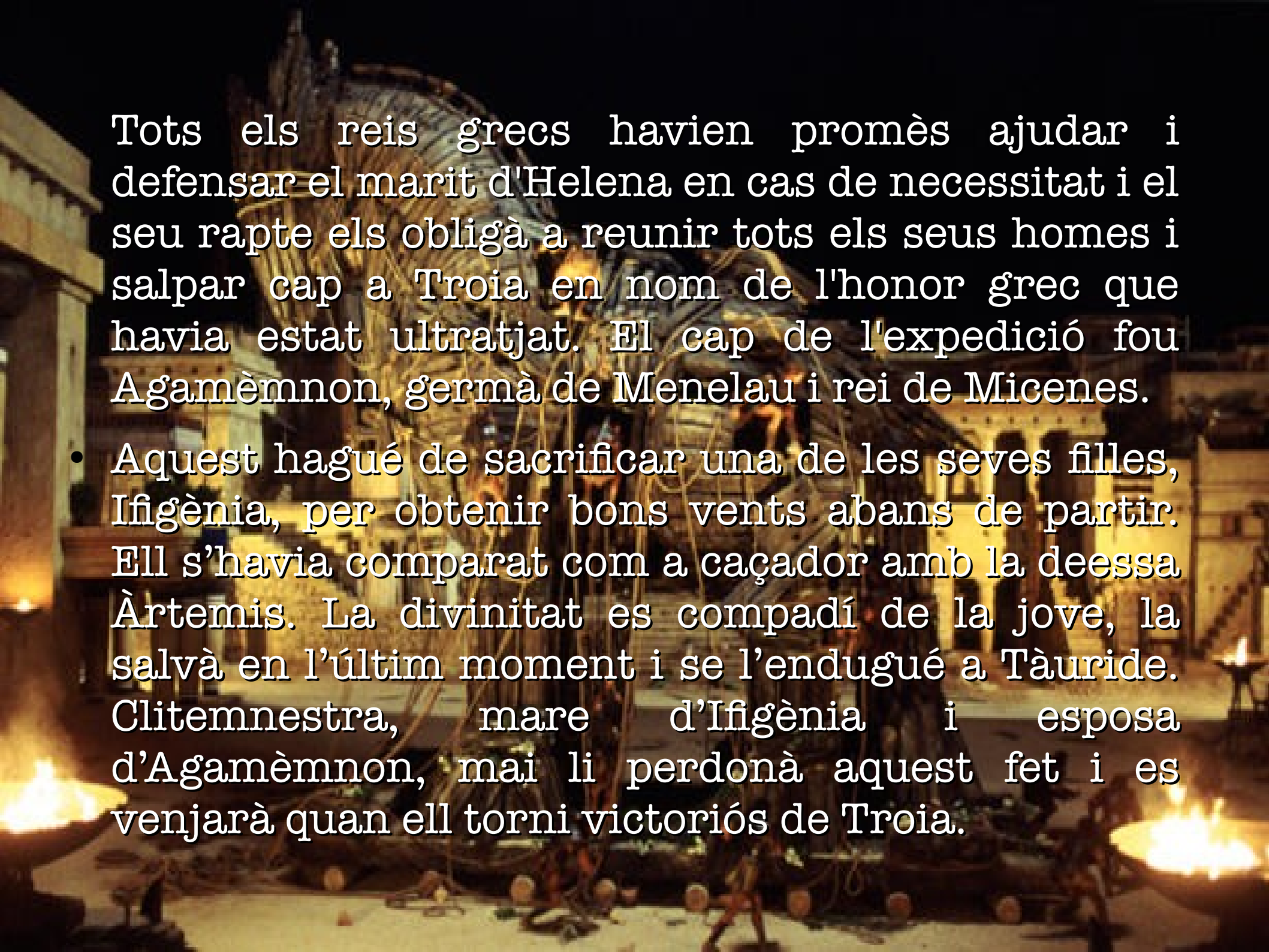
Paris no s'ho pensà gaire i elegí Afrodita.

El judici de Paris,
Niklaus Manuel, 1516-1528
Pérez Villalta, 2004

El judici de Paris, Rubens, 1636

Tots els reis grecs havien promès ajudar i defensar el marit d'Helena en cas de necessitat i el seu rapte els obligà a reunir tots els seus homes i salpar cap a Troia en nom de l'honor grec que havia estat ultratjat. El cap de l'expedició fou Agamèmnon, germà de Menelau i rei de Micenes.

- Aquest hagué de sacrificar una de les seves filles, Ifigènia, per obtenir bons vents abans de partir. Ell s'havia comparat com a caçador amb la deessa Àrtemis. La divinitat es compadí de la jove, la salvà en l'últim moment i se l'endugué a Tàuride. Clitemnestra, mare d'Ifigènia i esposa d'Agamèmnon, mai li perdonà aquest fet i es venjarà quan ell torni victoriós de Troia.

AQUIL·LES (AQUIL·LEU).

Heroi grec, fill del mortal Peleu i de la divina Tetis.

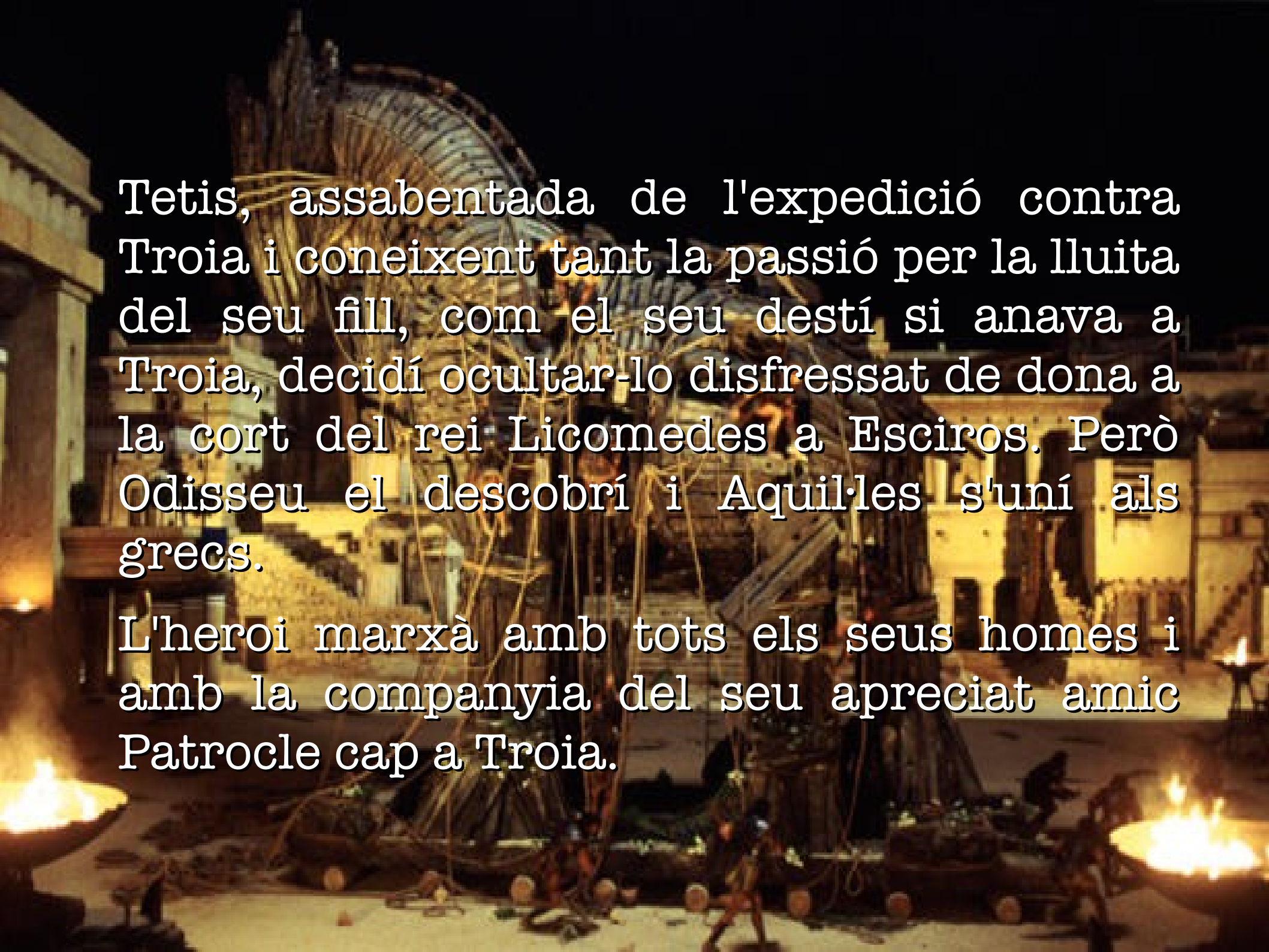
La seva mare, en un intent per fer-lo immortal, el banyà a la llacuna Estígia, però el seu taló en quedà desprotegit i fou el seu únic punt vulnerable. D'aquí l'expressió: el taló d'Aquil·les.

Altres versions contenen que l'exposava al foc.

Fou criat pel centaure Quiró i destacà per la seva velocitat i la seva magnífica capacitat en la batalla.

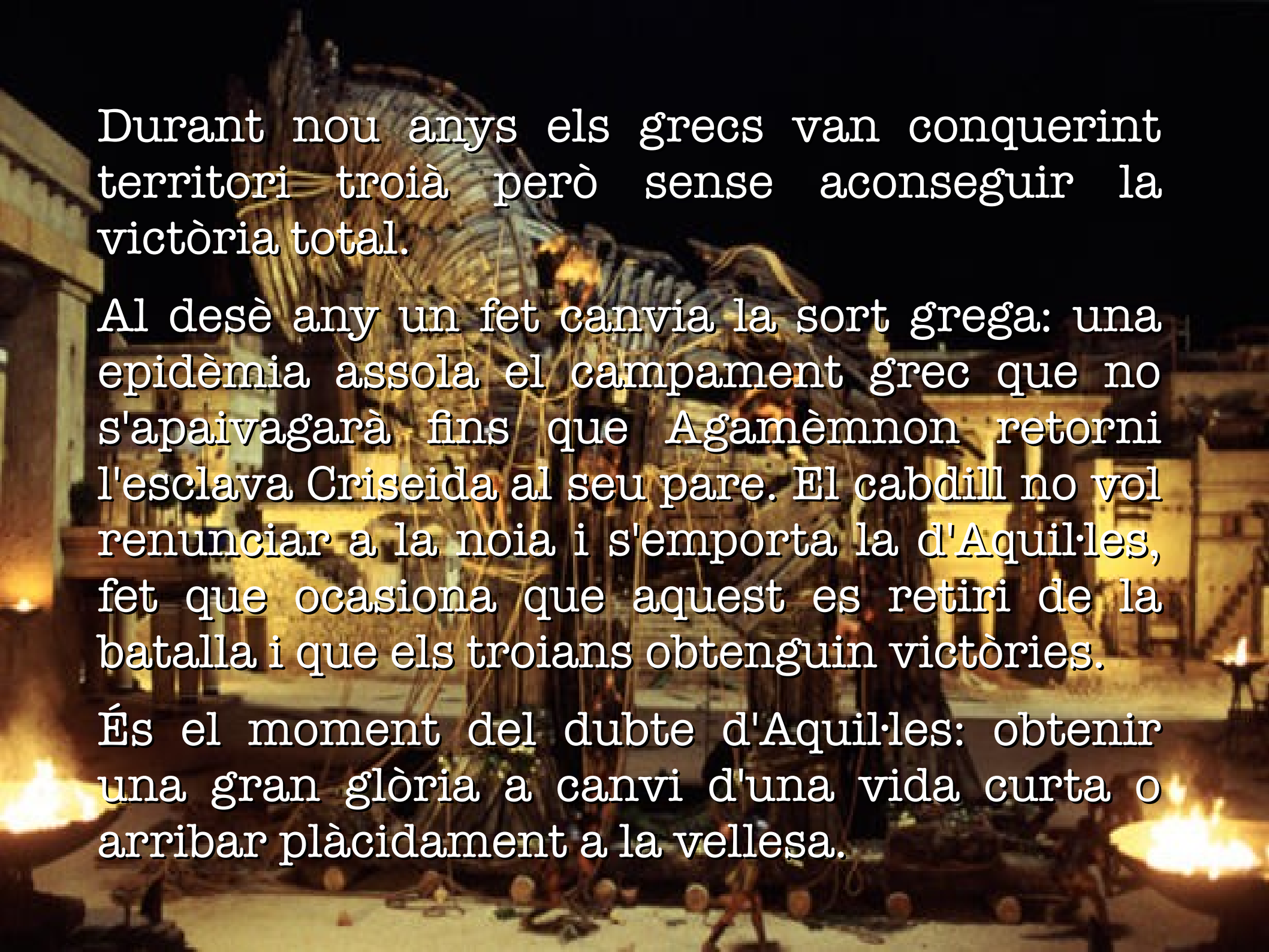

Tetis submergint Aquil·les a la llacuna Estígia, Rubens, 1635

Tetis, assabentada de l'expedició contra Troia i coneixent tant la passió per la lluita del seu fill, com el seu destí si anava a Troia, decidí ocultar-lo disfressat de dona a la cort del rei Licomedes a Esciros. Però Odisseu el descobrí i Aquil·les s'uní als grecs.

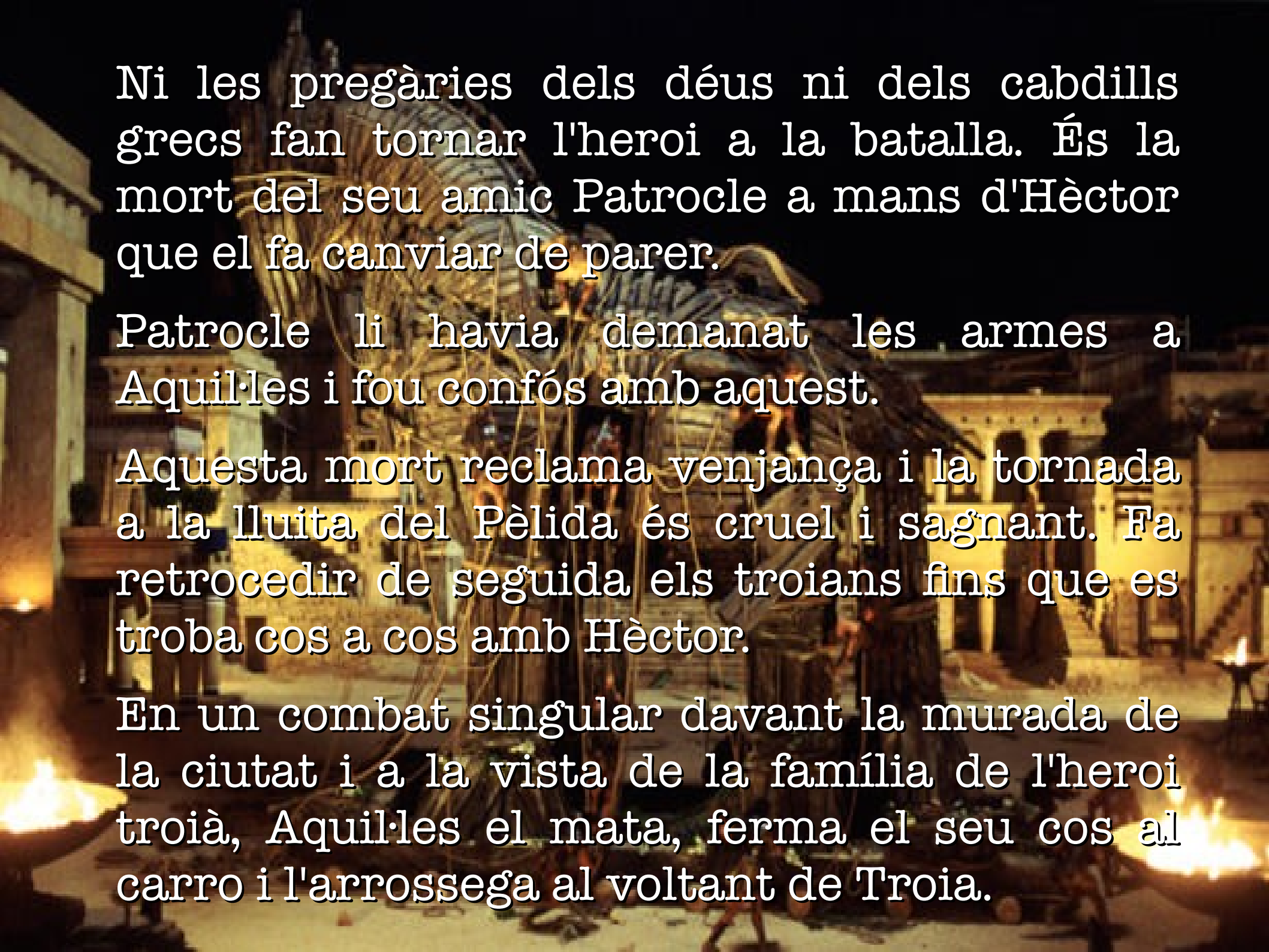
L'heroi marxà amb tots els seus homes i amb la companyia del seu apreciat amic Patrocle cap a Troia.

Durant nou anys els grecs van conquerint territori troià però sense aconseguir la victòria total.

Al desè any un fet canvia la sort grega: una epidèmia assola el campament grec que no s'apaivagarà fins que Agamèmnon retorni l'esclava Criseida al seu pare. El cabdill no vol renunciar a la noia i s'emporta la d'Aquil·les, fet que ocasiona que aquest es retiri de la batalla i que els troians obtenguin victòries.

És el moment del dubte d'Aquil·les: obtenir una gran glòria a canvi d'una vida curta o arribar plàcidament a la vellesa.

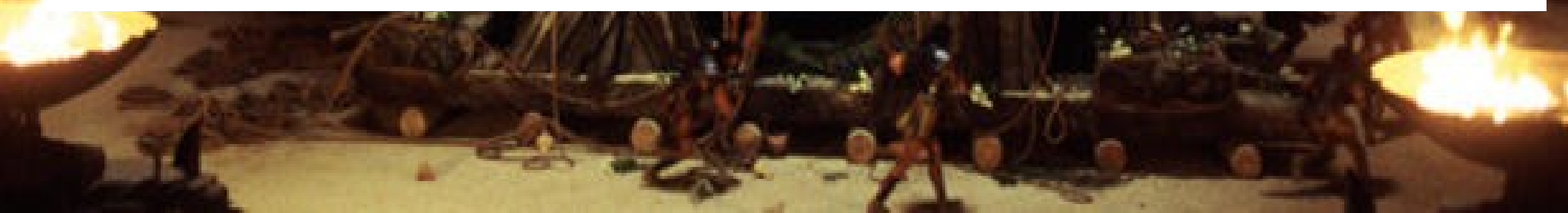
Ni les pregàries dels déus ni dels cabdills grecs fan tornar l'heroi a la batalla. És la mort del seu amic Patrocle a mans d'Hèctor que el fa canviar de parer.

Patrocle li havia demanat les armes a Aquil·les i fou confós amb aquest.

Aquesta mort reclama venjança i la tornada a la lluita del Pèlida és cruel i sagnant. Fa retrocedir de seguida els troians fins que es troba cos a cos amb Hèctor.

En un combat singular davant la murada de la ciutat i a la vista de la família de l'heroi troià, Aquil·les el mata, ferma el seu cos al carro i l'arrossega al voltant de Troia.

Triomf d'Aquilles, Franz Matsch, 1892-94

Mort d'Aquil·les,
Hugo Morais, S XIX

Troia sense Hèctor
està perduda però
la sort somriurà
una vegada més als
troians: una fletxa
llançada per Paris i
conduïda per Apol·lo
fer el taló d'Aquil·les
causant-li la mort.

DESENLLAÇ DE LA GUERRA.

Tot i els deu anys de lluita, els grecs aconsegueixen la victòria gràcies a l'engany i l'astúcia d'Odisseu. Mana construir un gran cavall de fusta buit per dins on s'amagaran els herois grecs i el deixaran davant les portes de la ciutat com a mostra de rendició. La resta dels grecs s'ocultaran en un camp no molt llunyà.

Un cop els troians han entrat el cavall dins la ciutat, celebren la desitjada victòria, però els grecs aprofiten els moments de festa per sortir del seu amagatall i, finalment, conquerir Troia.

Processó del cavall entrant a Troia, Tiepolo, 1760

AGAMÈMNON.

Agamèmnon torna vencedor de Troia amb Cassandra, filla del rei Príam.

Clitemnestra, la seva esposa, i el seu amant Egist els assassinen en arribar a casa, obligant als dos fills de la parella a venjar la mort paterna: Electra idearà el pla i Orestes l'executarà donant mort a la seva mare.

Assassinat d'Agamèmnon,
Pierre Guérin, 1817

ODISSEU (ULISSES).

L'heroi Odisseu necessitarà deu anys per arribar a la seva pàtria Ítaca.

Moltes aventures l'esperen en aquest viatge:

- Al país dels lotòfags.
- A l'illa del ciclop Polifem.
- A l'illa d'Èol, rei dels vents.
- A l'illa de la bruixa Circe, qui transforma els seus companys en porcs.
- Trobada amb les sirenes...

Acompanyat de la deessa Atena i amb l'aspecte d'un pobre arriba a Ítaca on l'esperen la fidel Penèlope i el seu fill Telèmac, a més d'una multitud de pretendents que volen fer-se amb el seu tron.

Qui aconsegueixi tensar l'arc d'Odisseu es quedarà amb el poder i amb Penèlope. Només ell ho podrà fer i aprofitarà per matar tots els pretendents.

Odisseu a la cova de Polifem,
Jacob Jordaens, S XVII

Ulisses i les Sirenes,
J. W. Waterhouse, 1891

Penèlope i els pretendents,
J. W. Waterhouse, 1912

